

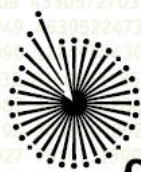
Hodnocení udržitelnosti rozvoje

Tomáš Háek FHS, SKE

Abychom např. rozuměli tomuto...

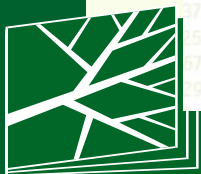

cenia

**SLOŽITÝ SVĚT
JEDNÍM ČÍSLEM**

aneb

**ČESKO
V INDEXECH**

Abychom např. rozuměli tomuto...

cenia

**SLOŽITÝ SVĚT
JEDNÍM ČÍSLEM**
aneb
**ČESKO
V INDEXECH**

Sustainable Development Goals Index (SDG Index) | Index cílů udržitelného rozvoje

Environmental Performance Index (EPI) | Index environmentální výkonnosti

Biodiversity Intactness Index (BII) | Index neporušenosti biodiverzity

Water Exploitation Index+ (WEI+) | Index využití vody+

Climate Change Performance Index (CCPI) | Index výkonnosti v oblasti změny klimatu

World Energy Trilemma Index (WETI) | Index pro světové energetické trilema

Global Food Security Index (GFSI) | Globální index potravinové bezpečnosti

Ecological Footprint (EF) | Ekologická stopa

Happy Planet Index (HPI) | Index šťastné planety

Human Capital Index (HCI) | Index lidského kapitálu

Human Development Index (HDI) | Index lidského rozvoje

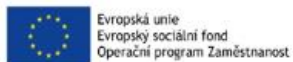
Transitions Performance Index (TPI) | Index přechodu k udržitelnosti

Change Readiness Index (CRI) | Index připravenosti na změnu

Global Innovation Index (GII) | Globální inovační index

Gross Domestic Product (GDP) | Hrubý domácí produkt (HDP)

...nebo tomuto...

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Ministerstvo životního prostředí

Zpráva o naplňování Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj v České republice

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

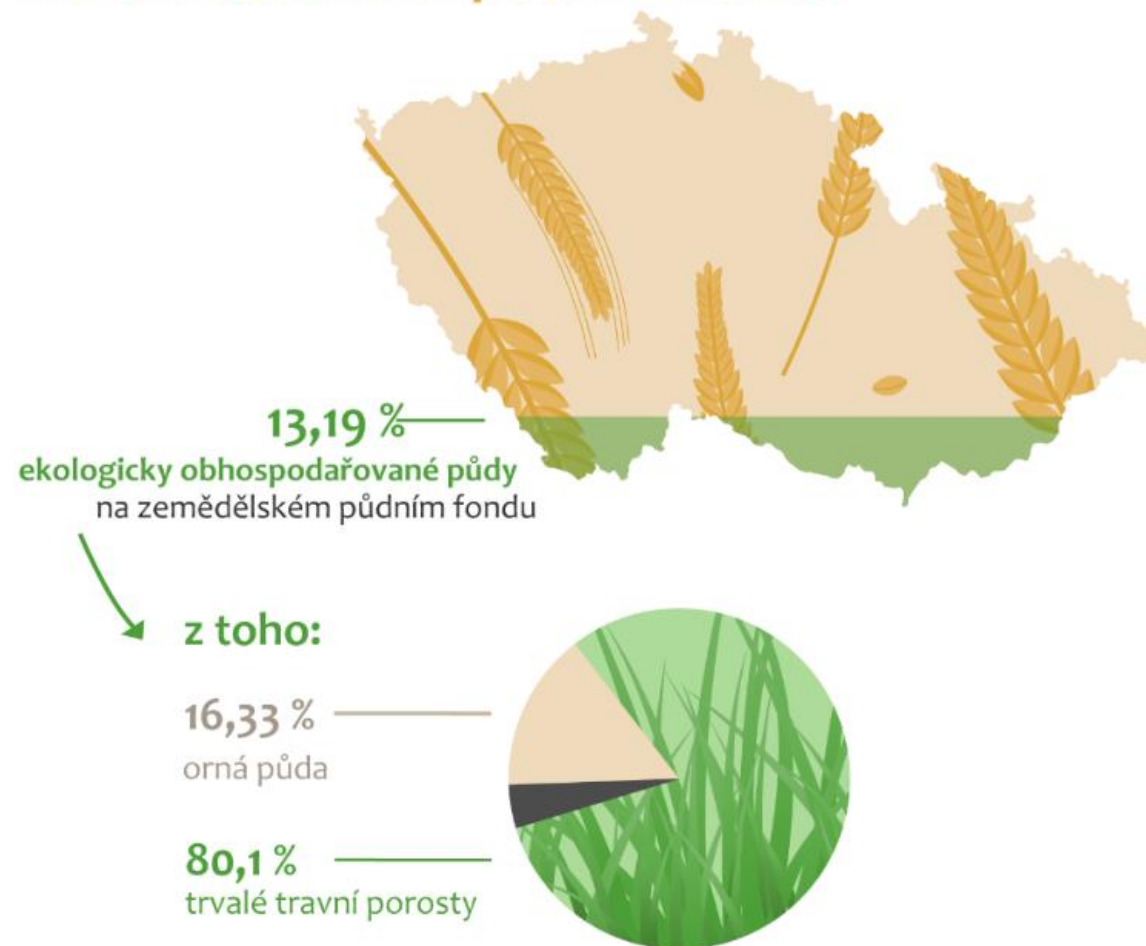

cenia

ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD

Podíl ekologického zemědělství na zemědělském půdním fondu

Proč je dobré mít nějakou představu o globálním rozvoji ?

- lidé jsou různí
- politici lžou (*evidence-based policy* vs. *policy-based evidence*), nedohlédnou za svůj mandát, atd.
- UR je komplexní koncept (obtížné hodnocení)
- přeceňujeme okolnosti „ted' a tady“
- stereotypy, předsudky, omezení (viz prof. Rosling)
- ad.

lidé jsou různí

The Economist

Topics ▾

Print edition

More ▾

<https://www.placata-zeme.cz/news/a200-dukazu-ze-zeme-neni-rotujici-koule/>

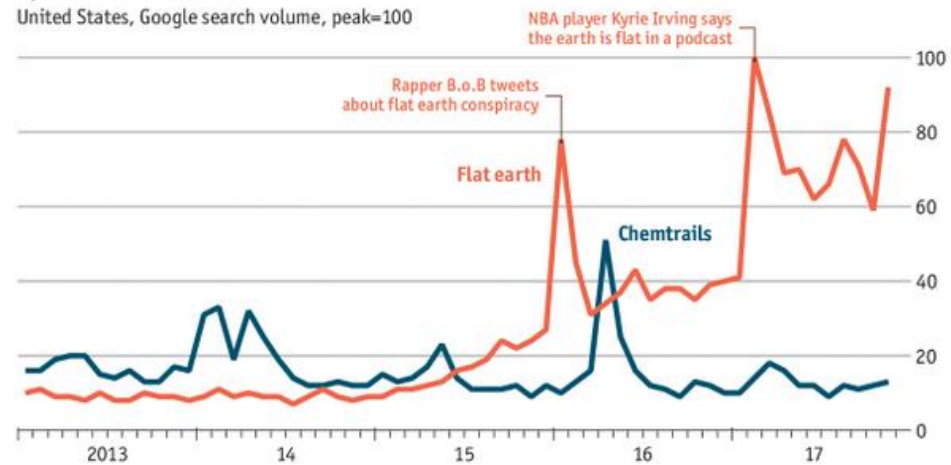
Daily chart

America's flat-Earth movement appears to be growing

Is NASA covering up the truth? No

Spheres of influence

United States, Google search volume, peak=100

Source: Google Trends

Economist.com

lidé jsou různí

The Economist

Topics ▾

Print edition

More ▾

Daily chart

https://www.protiproud.cz/politika/4733-chemtrials-nad-p

rapper on flat earth

Chemtrails nad Prahou: Čím nás očkovali tentokrát? HAARP a další utajené vynálezy zkázy už nemají být „konspirační teorie“? Direkt Rumlovu patafyzikovi. Grét'ané jako vojsko otroků. Co bude dál?

Tisk článku Poslat e-mailem

2. 11. 2019

PETR HÁJEK zaznamenal nejen další „rozsev“ ničujících aerosolů, ale také nečekané „doznání“, které může být začátkem dalšího velkého podvodu – jen v jiných, méně ohraných kulisách

Když jsem minulou sobotu dopoledne vyšel na ulici (bydlím v centru Prahy), skoro jsem zaváhal, nemám-li zacouvat zpátky: Poslední dny babího léta byly sice přímo nádherné, slunce svítilo, nebe bez mráčků. Tedy těch přirozených. Jasná obloha byla ovšem „ukřičovaná“ desítkami bílých čar. Zase nás prostě „práškovali“. Kdo ví, čím tentokrát. Aerosoly, „rozsévané“ letadly nad daným územím podle zjevně přesného plánu „inženýrů“ manipulujících počasím a zdravím (respektive omezením) planetární populace, byly tentokrát zvláště husté. Asi se něco nestihlo, takže teď šturmovali. V

NEJČTENĚJŠÍ

https://www.plk
ze-zeme-neni-

- V posledních 5 letech se nedaří snižovat škodlivé vlivy, naopak u některých sledovaných oblastí zátěž životního prostředí stoupá.
- Například kvalita ovzduší, která se po celá 90. léta zlepšovala, nyní stagnuje nebo se zhoršuje

(M. Bursík)

- Žádné ničení planety nevidím, nikdy v životě jsem neviděl a nemyslím, že nějaký vážný a rozumný člověk by to mohl říci
- Módní tvrzení, že činnost člověka postupuje „proti přírodě“ a že ji postupně utlačuje a ničí, je účelové, zástupné a zjevně nesprávné

(V. Klaus)

Evidence-based policy

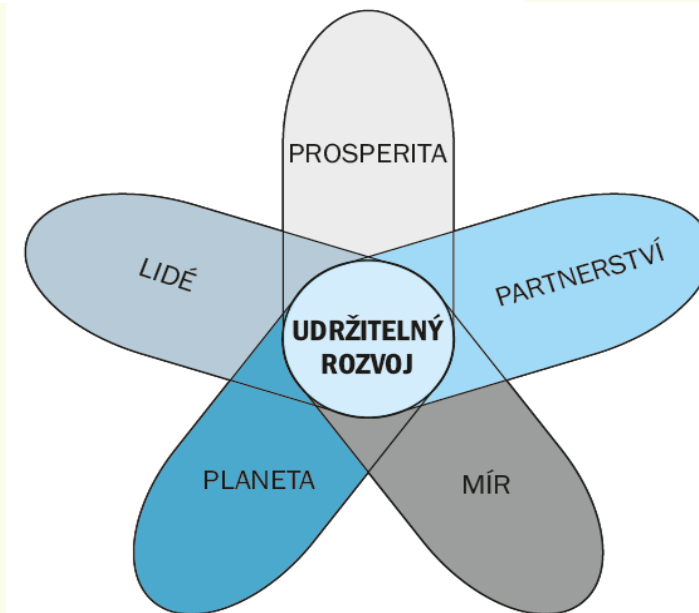
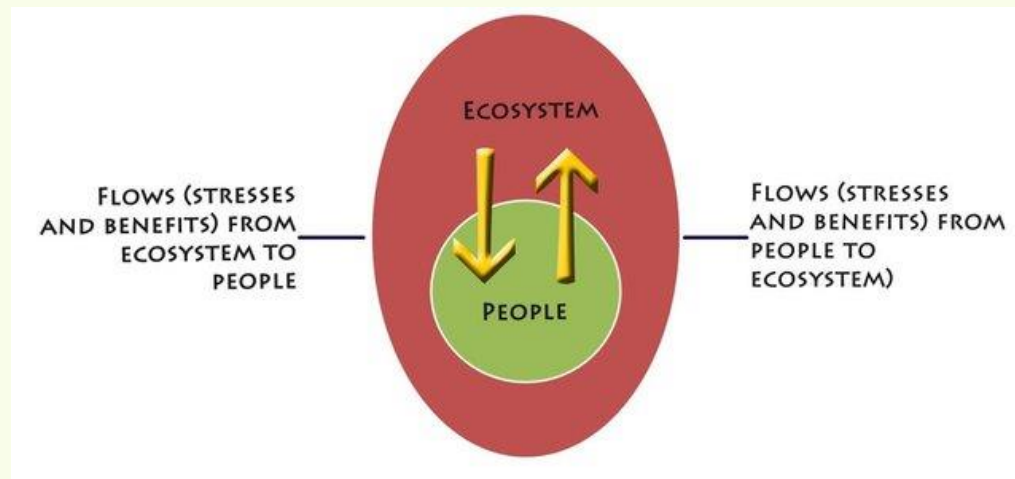
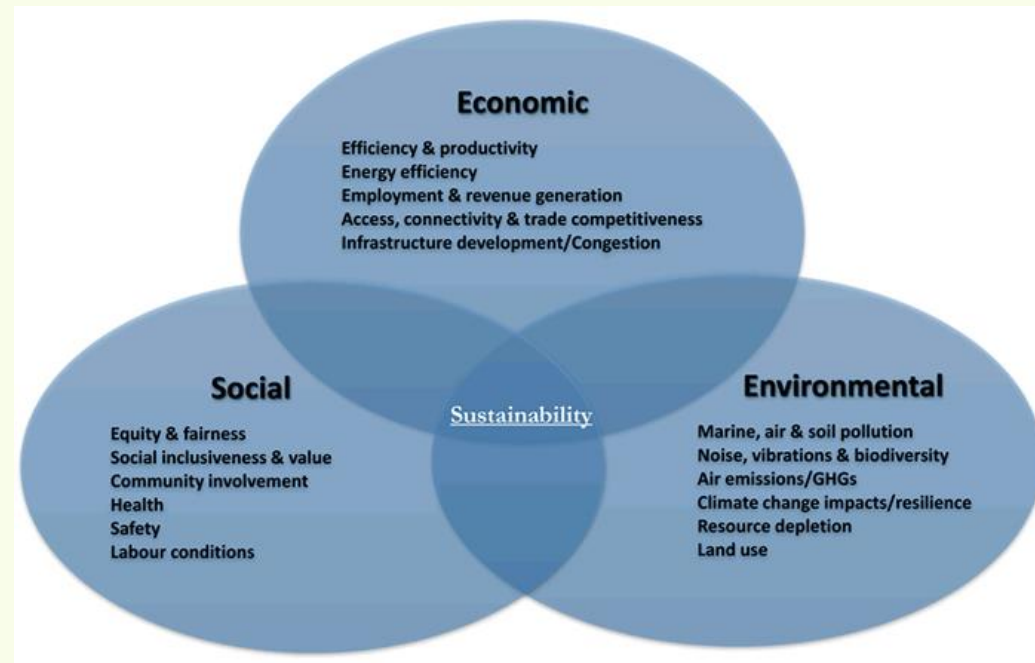

Policy-based evidence

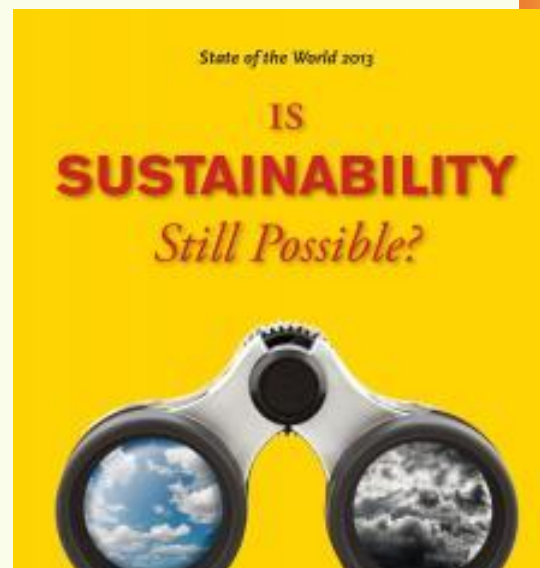

UR je komplexní koncept
(obtížné hodnocení)

- drastic environmental change and resource depletion -
- increased conflicts and migration flows -
- lasting or growing inequalities -
- **strengthening democracy and societal resilience +**
- **protecting cultural heritage +**
- **improved health +**
- . . . .

UR je komplexní koncept (obtížné hodnocení)

„Výkonnost“ ČR

- **Index lidského rozvoje** (27., score 0,89)
- **Index vnímání korupce** (44., score 56/100)
- **Ekologické zemědělství** (15 %, EU prům. 7,7 %)
- **Ekologická stopa** (39., 5,2 gha/os.)
- **Index štěstí** (19., 6.9)
- **Emise CO2/os** (25., 9,5 t)
- **Míra nezaměstnanosti** (; 3,5 %)
- **Gender pay gap** (26. v EU, 22 %)
- Globální index konkurenceschopnosti (37.)
- HDP na osobu (36., 23. tis USD)
- .....

UR je komplexní koncept
(obtížné hodnocení i na
úrovni jedné země)

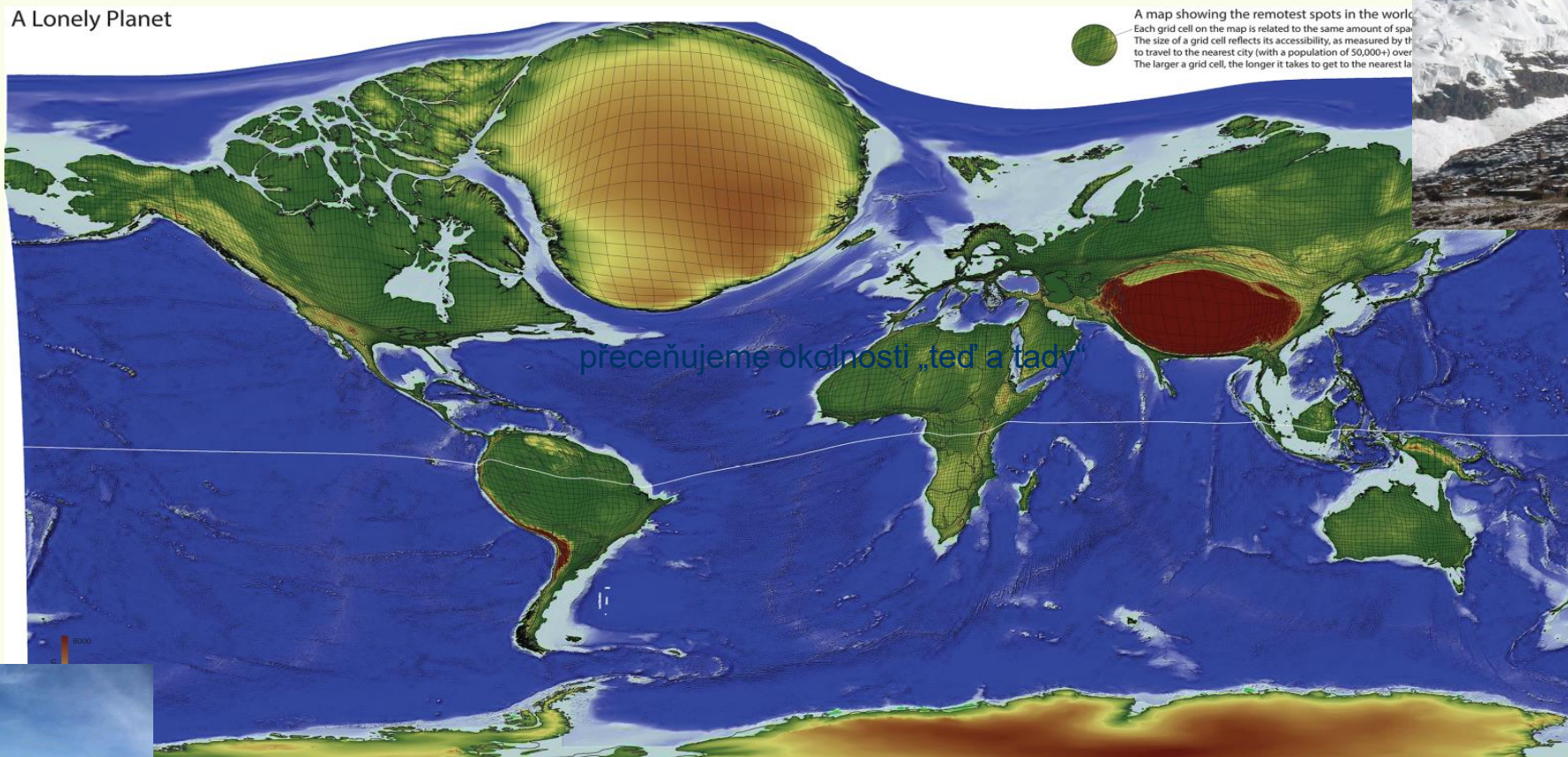

přeceňujeme „ted' a tady“

La Rinconada, Peru

A Lonely Planet

přeceňujeme okolnosti „ted' a tady“

Pitcairnovy ostrovy

stereotypy, předsudky, omezení

Kde je vyšší dětská úmrtnost?

Sri Lanka	Turecko
Polsko	Jižní Korea
Malajsie	Rusko
Pakistan	Vietnam
Thajsko	Jižní Afrika

stereotypy, předsudky, omezení

Kde je vyšší dětská úmrtnost?

Sri Lanka	Turecko ↑
Polsko ↑	Jižní Korea
Malajsie	Rusko ↑
Pakistan ↑	Vietnam
Thajsko	Jižní Afrika ↑

stereotypy, předsudky, omezení

Kde je vyšší lesnatost ? (% z plochy státu)

Japonsko	Rusko
Tanzanie	Gabon
Lucembursko	Mauritius
Rumunsko	Jižní Korea

„Jedna z nejdůležitějších knih, které jsem kdy četl – nepostradatelný návod, jak jasně přemýšlet o světě.“ **Bill Gates**

FAKTO MLU VA

DESET DŮVODŮ,
PROČ SE MÝLÍME
V POHLEDU NA SVĚT –
A PROČ JSOU VĚCI
LEPŠÍ, NEŽ VYPADAJÍ

Hans Rosling
Ola Rosling, Anna Roslingová Rönnlundová

Jan Melvil
publishing

stereotypy, předsudky, omezení

Kde je vyšší lesnatost ? (% z plochy státu)

Japonsko 69 	Rusko 50
Tanzanie 50	Gabon 90
Lucembursko 35 	Mauritius 19
Rumunsko 30	Jižní Korea 64

UNCED, Rio 1992

Informace a udržitelný rozvoj

Význam informací/indikátorů byl uznán v Agendě 21, v níž je otázce informací věnována kapitola 40:

„Všeobecně používané indikátory, jako je HDP nebo údaje o jednotlivých přírodních zdrojích či míře znečištění, neindikují dostatečně jasně, do jaké míry je nastoupena cesta směrem k UR. Nepoužívá se metod, které by hodnotily interakce mezi rozvojem v jednotlivých sektorech, jako je ŽP, růst populace, sociální a ekonomické otázky. Tyto metody zatím nejsou k dispozici. Je třeba vytvořit indikátory UR tak, aby se postupně vytvořila pevná základna pro rozhodovací procesy na všech úrovních“.

Rio+20, 2012 (ze závěrečných dokumentů)

... potřebujeme lepší indikátory, abychom „udržitelný rozvoj“ uvedli do praxe stanovením časově ohraničených, měřitelných cílů a cílů, a pravidelným sledováním pokroku při jejich dosahování...

Beyond GDP (EU, 2007) (GDP and beyond, GDP plus)

Home > Beyond GDP

BEYOND GDP

- About Beyond GDP
- News
- Newsletters
- Events
- Videos
- Indicators

What is the 'Beyond GDP' initiative

The Beyond GDP initiative is about developing indicators that are as clear and appealing as GDP, but more inclusive of environmental and social aspects of progress.

This website updates on recent developments and ongoing work.

News

Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context — 2022 23.05.2022

Eurostat has published the 'Sustainable development in the European Union — 2022 monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context'. The report builds on the EU SDG indicator set 2022 revision, better aligning with the 8th Environment Action Programme and the targets of the European Pillar of Social ... [read more](#)

Access the 2022 Monitoring Report, overview of 2022 report, visualise the SDGs, compare your country's progress and explore the indicators

EU Initiatives

Map of Initiatives

Intergovernmental Initiatives

Stakeholders Initiatives

Hodnocení kvality života a UR (dobré čtení)

wellbeing vs.
sustainability

Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress

---

Professor Joseph E. STIGLITZ, Chair, Columbia University

Professor Amartya SEN, Chair Adviser, Harvard University

Professor Jean-Paul FITOUSSI, Coordinator of the Commission, IEP

2009

Světová komise pro životní prostředí a rozvoj (Gro Harlem Brundtlandová - Naše společná budoucnost (1987)

Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby

Hodnocení UR

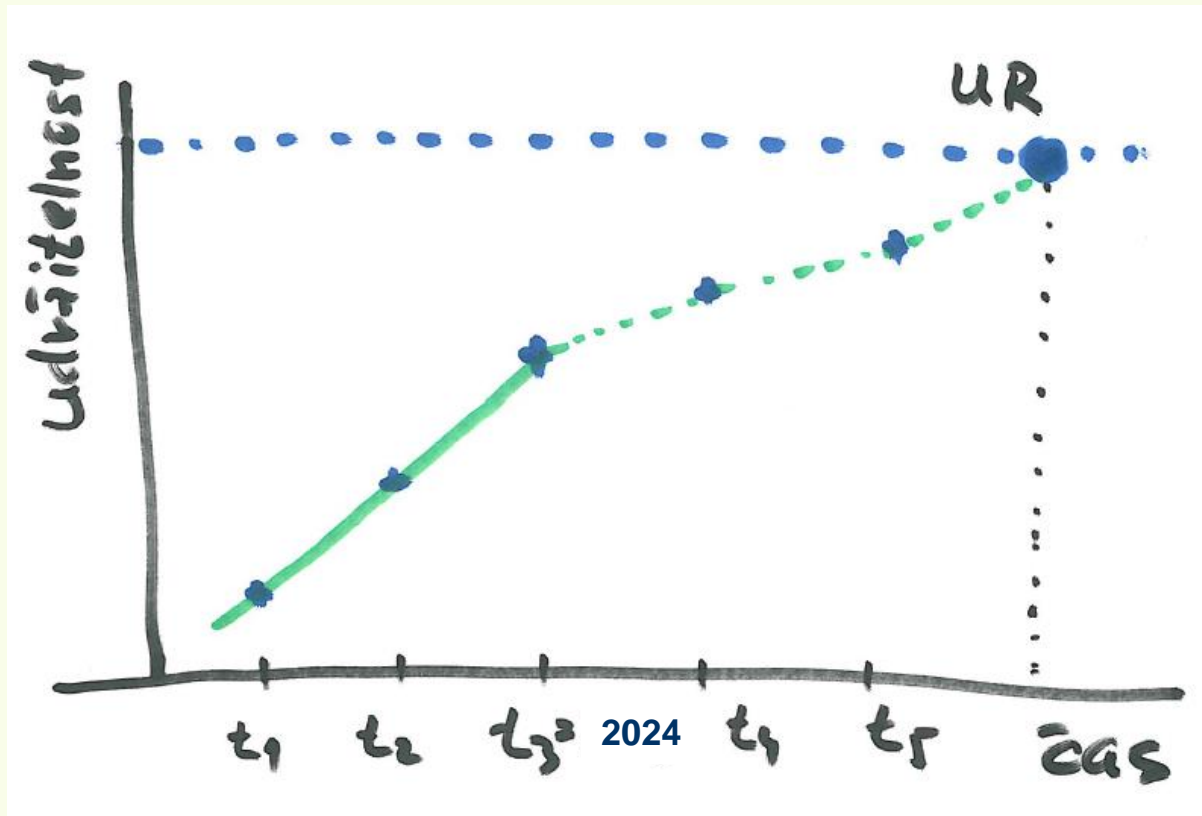

jednoduché ! (?)

Hodnocení KŽ a/nebo UR

(takhle to – bohužel – nejde)

Co s tím?

- konceptualizujeme – co je to rozvoj, udržitelnost, kvalita života, koho se týká, jaký má rozměr (prostorový, časový)...
- operacionalizujeme – tj. převádíme koncepty do operačních definic a hypotéz, měřitelných a hodnotitelných nástrojů apod.
- politici žádají vědce – potřebujeme evidenci, spolehlivá hodnocení, nejistoty
- vědci žádají politiky – chybí nám limitní hodnoty, abychom mohli naše výsledky hodnotit a interpretovat
- ....

Hodnocení kvality života

Např. Agenda 2030 - Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs-2015-2030/

United Nations
Information Centre Prague
Informační centrum OSN v Praze

Cíle udržitelného rozvoje 2030

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představuje program navazující na úspěšnou agendu **Rozvojových cílů tisíciletí** tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN Na vytvoření SDGs se podílely všechny členské státy OSN. OSN v září v New Yorku.

SDG 1: Vymýtít chudobu ve všech jejích formách všude na světě

NA 4 KONTINENTECH

Přihlásit se k odběru novinek

f 1889   t 296

<https://www.youtube.com/watch?v=kGcrYkHwE80>

Ekologická stopa

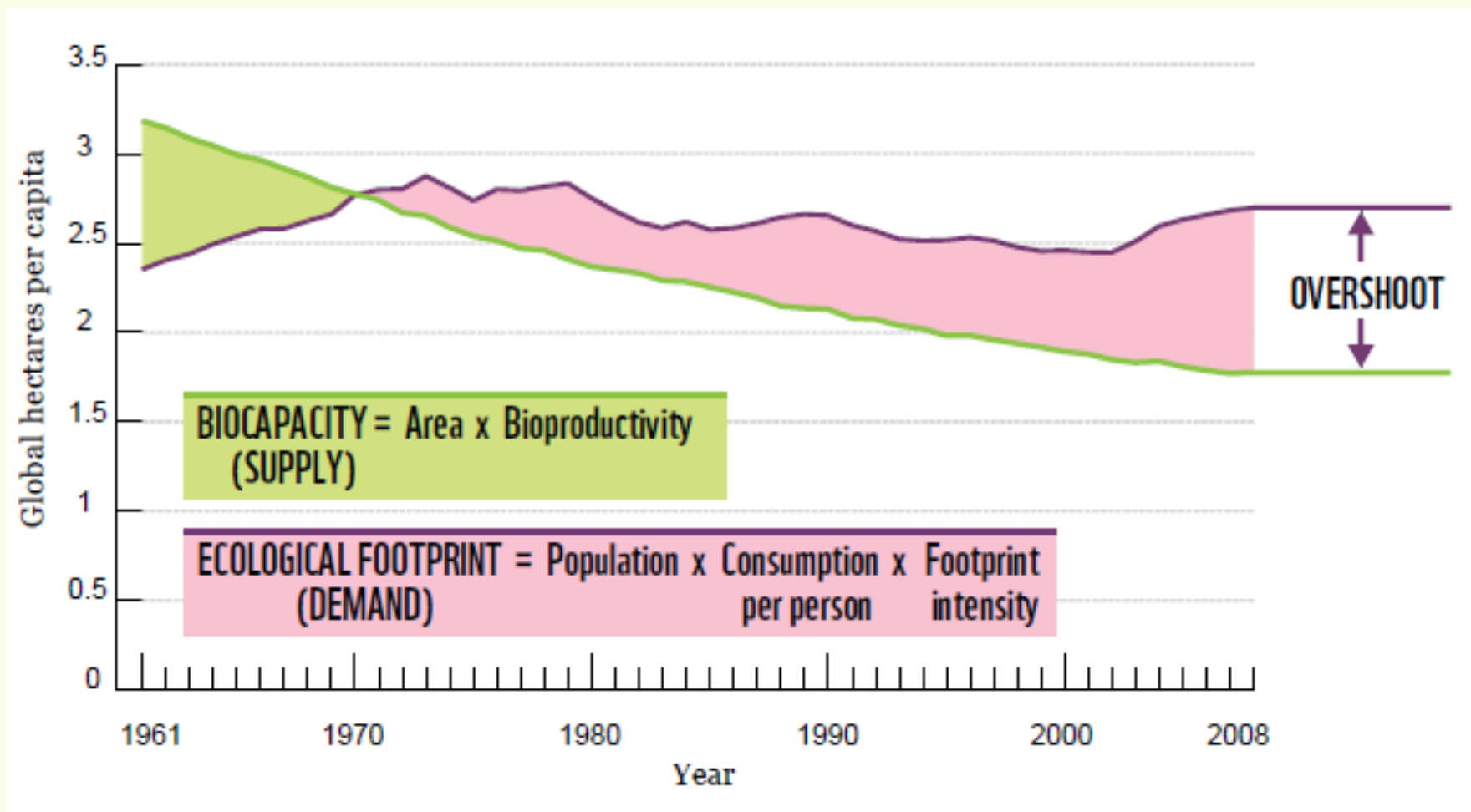
Ekologická stopa je ukazatel, který měří nároky lidské společnosti na **biologickou kapacitu** (biokapacitu).

Vyjadřuje se ve standardizovaných jednotkách (**globálních hektarech**), které umožňují srovnání ploch s různou **biologickou produktivitou** (bioproduktivitou).

Srovnání ekologické nabídky (**biokapacity**) a nároků společnosti na biokapacitu (**stopa**) můžeme vyjádřit ekologický deficit či dluh dané ekonomiky.

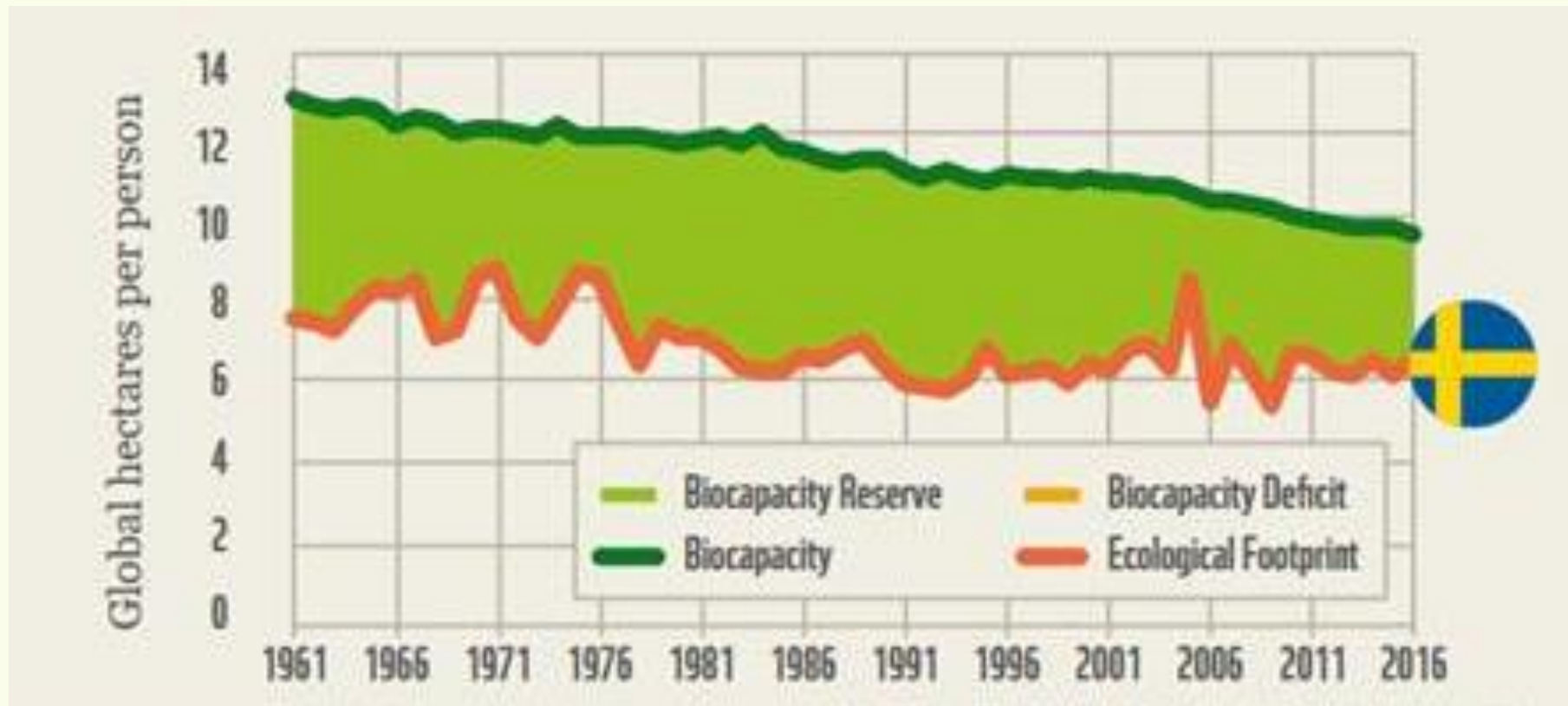

Ekologická stopa

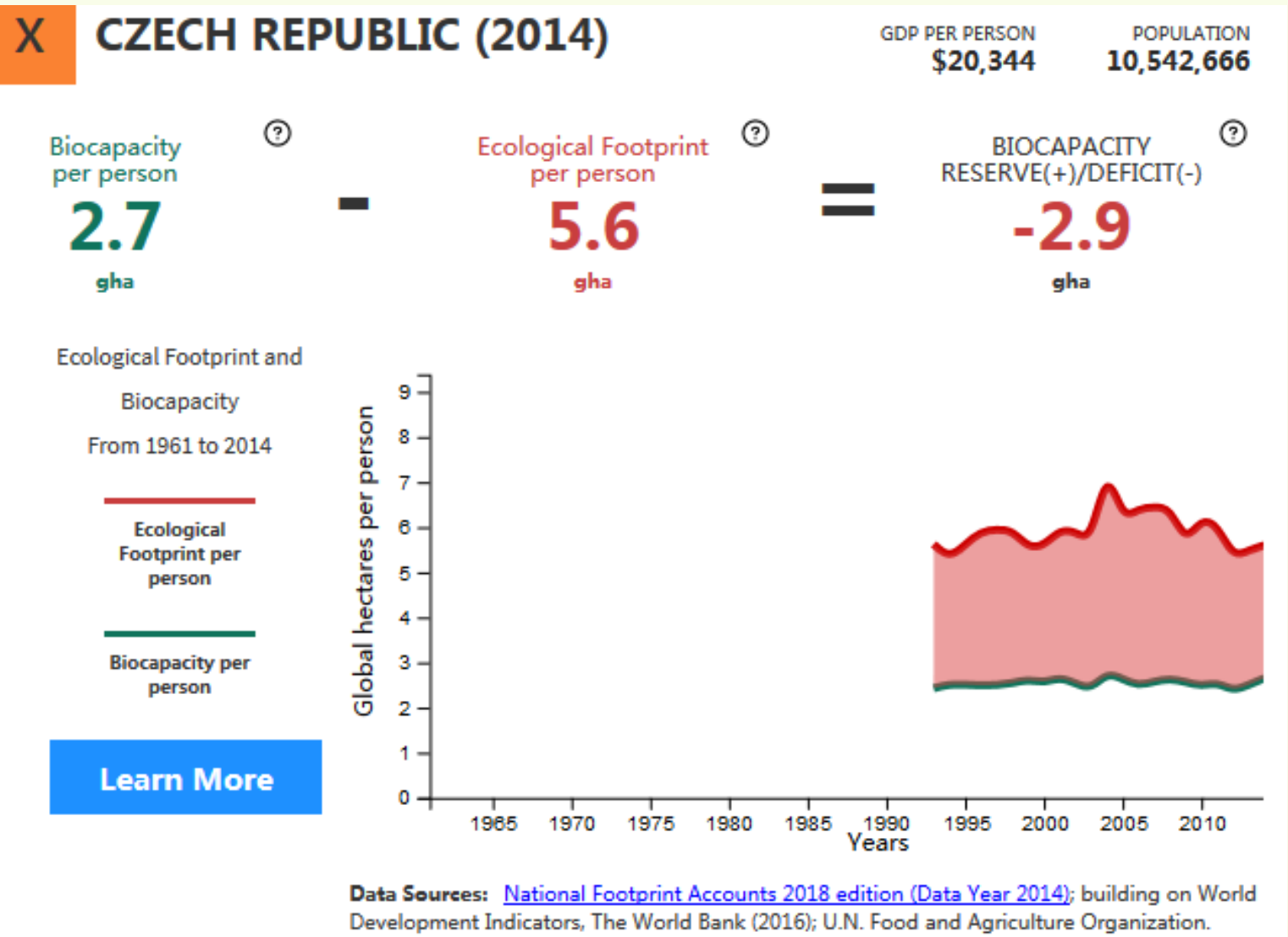
Ekologická stopa (EF)

- Ekologická stopa (EF)
- Biokapacita (BC)
- Udržitelnost spotřeby = $EF - BC$
- Výsledek: přebytek nebo deficit

Ekologická stopa (EF)

- Ekologická stopa
- Biokapacita (BC)
- Udržitelnost spotřeby
- Výsledek: přebytek

Potřeba limitů

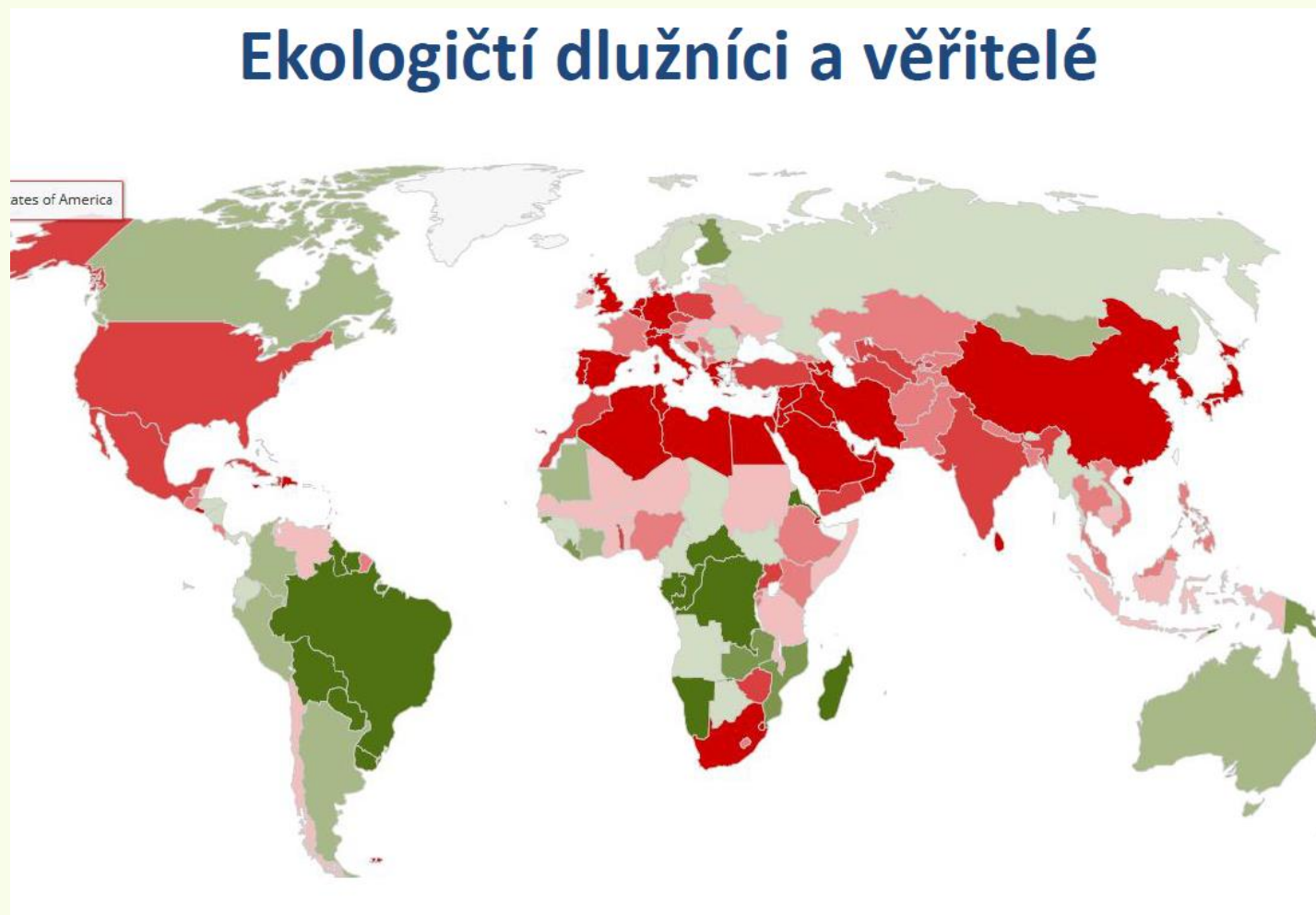

Dostupná plocha: 149 mil. km²/8 mld. obyv = cca 1,85 ha

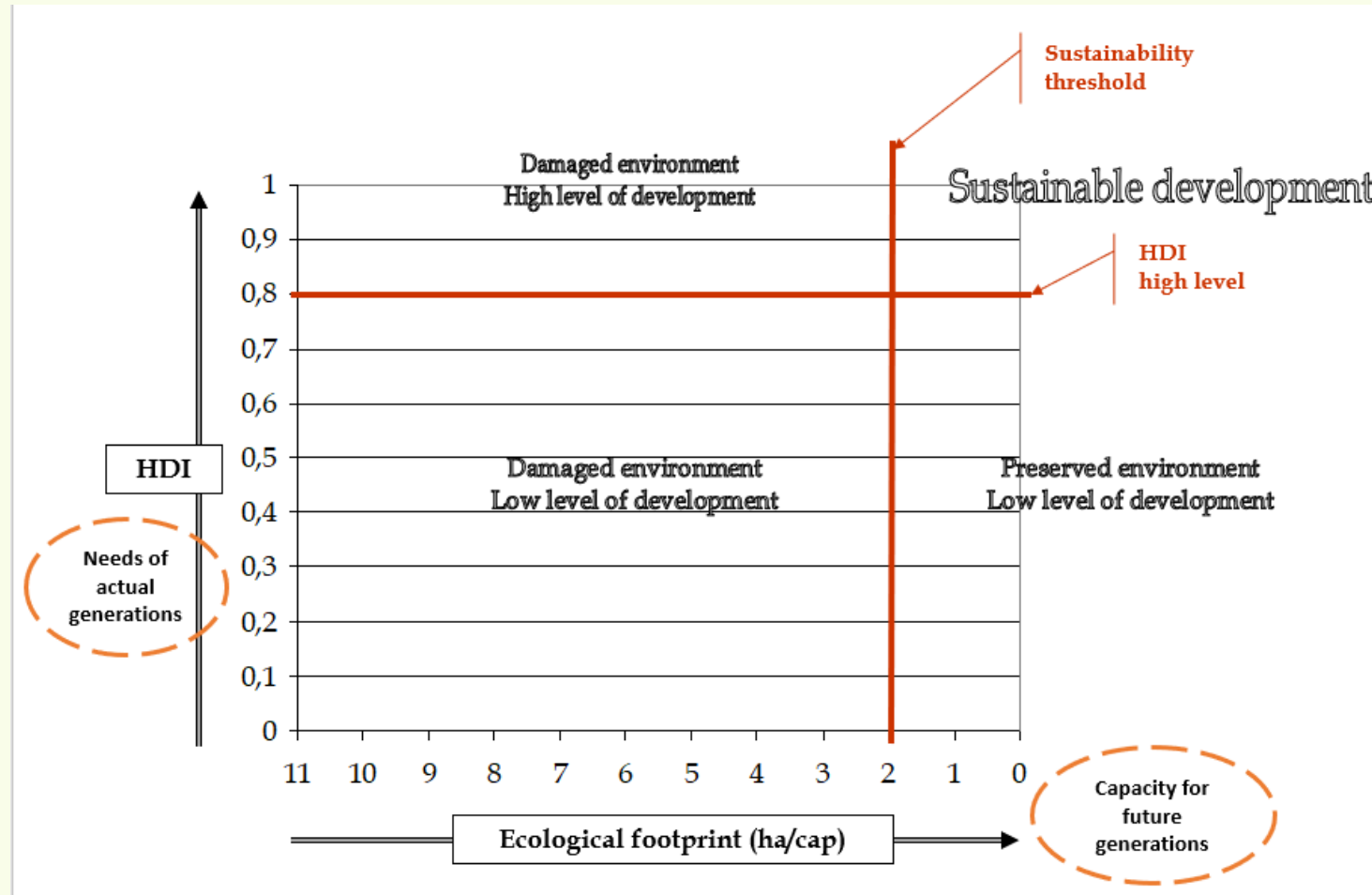

Ekologická stopa

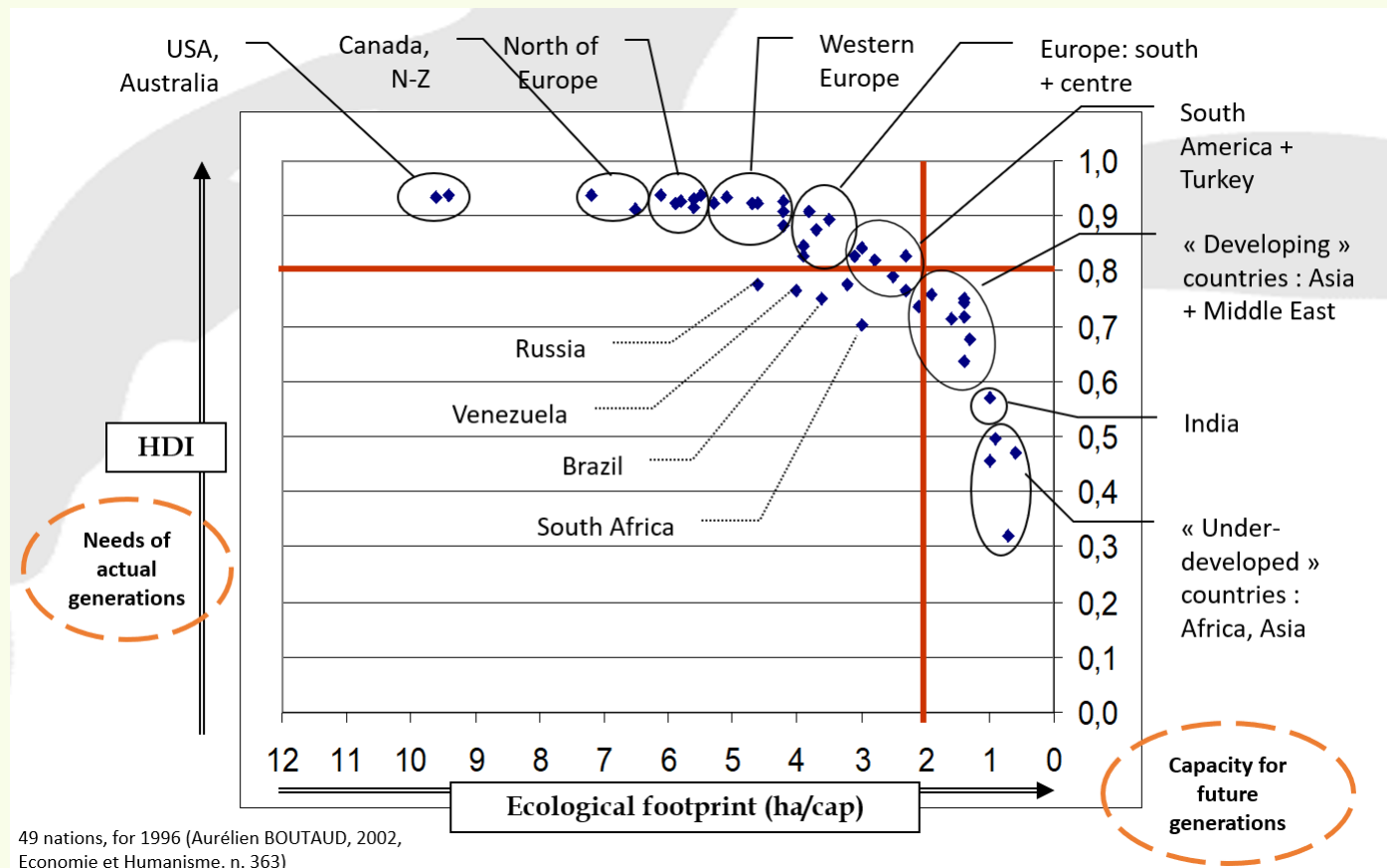
Ekologičtí dlužníci a věřitelé

Analýzy udržitelnosti rozvoje

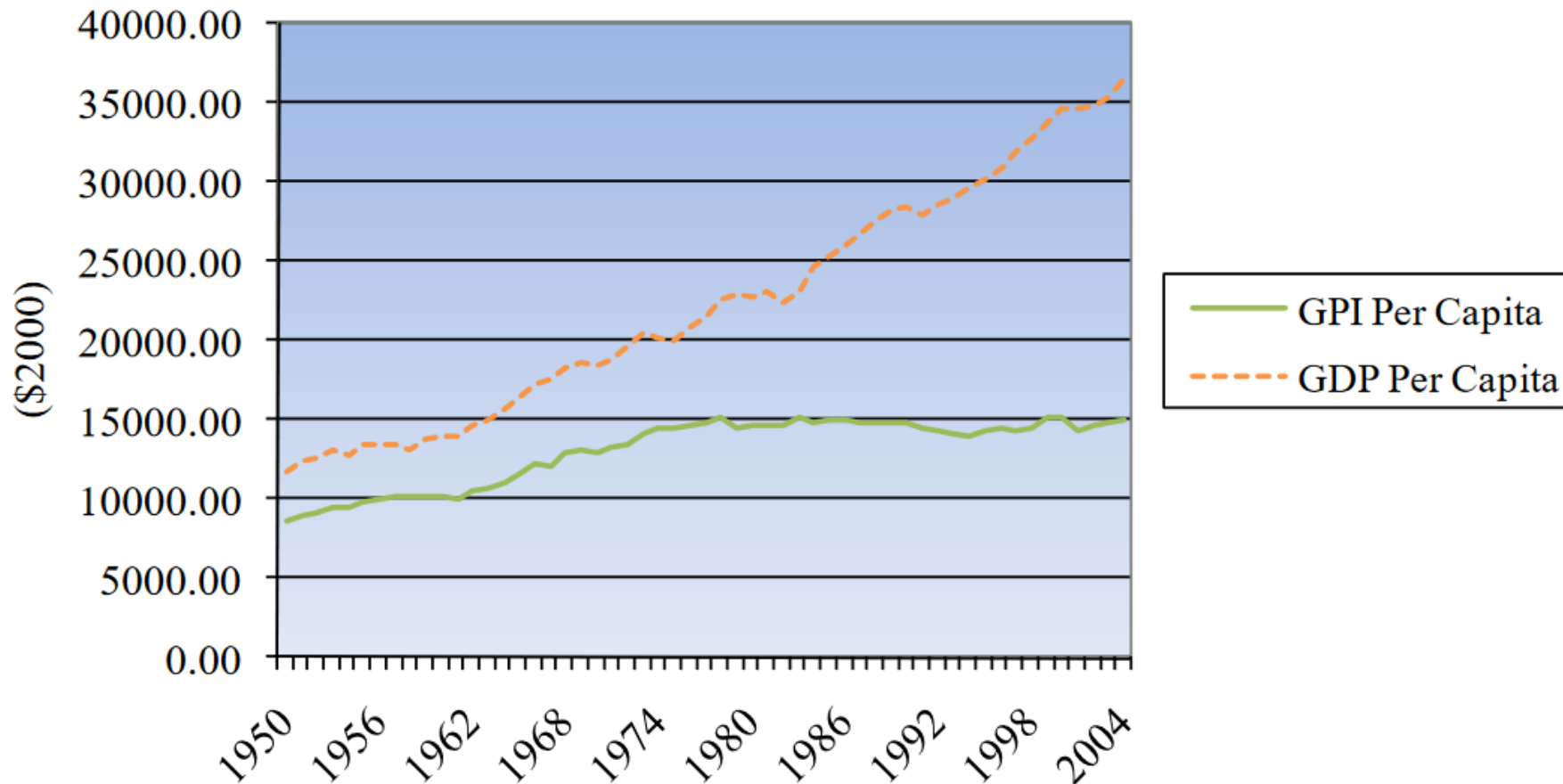

Analýzy udržitelnosti rozvoje (pokrač.)

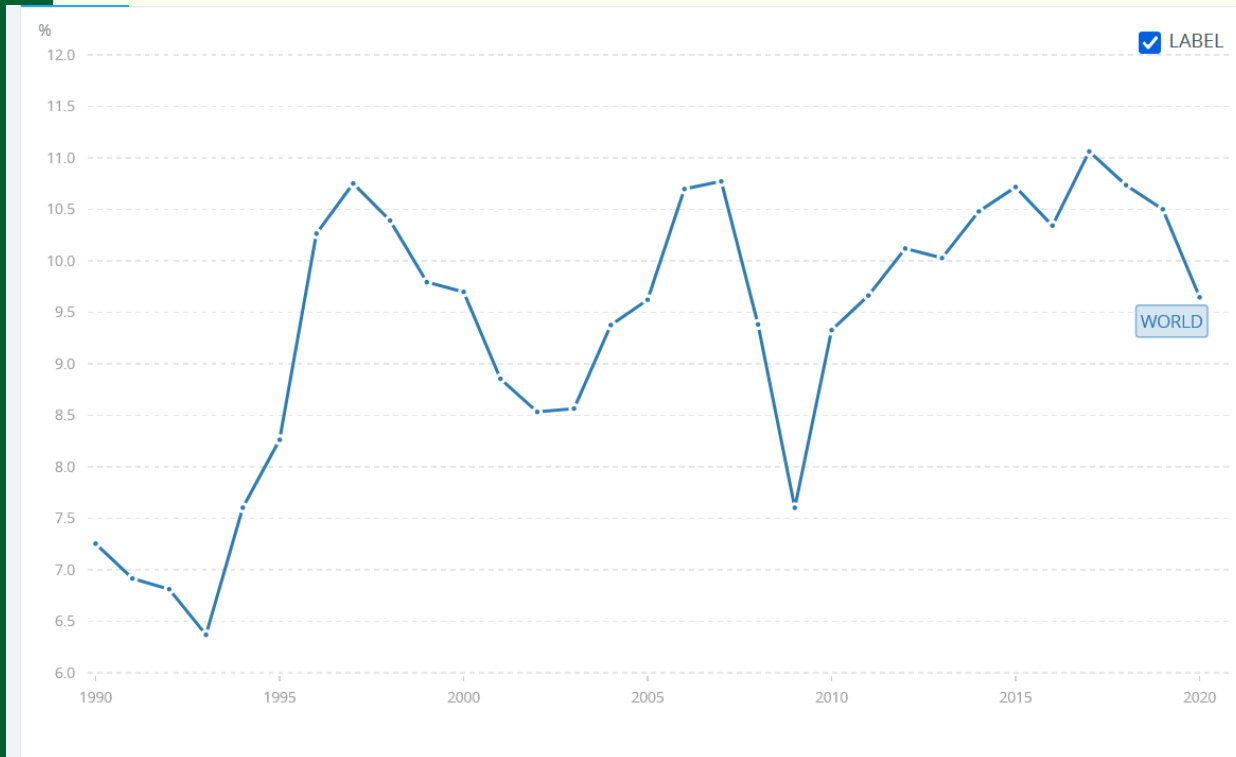
Genuine Progress Indicator (GPI, indikátor pravého pokroku)

Real GDP and GPI Per Capita 1950-2004

Hodnocení udržitelného rozvoje – ekonom. přístup

Adjusted net savings (ANS) – čisté úspory

ANS – odvozen z účetního standardu míra hrubých úspor - rozdíl mezi hrubým národním důchodem a veřejnou a soukromou spotřebou upravený o vybrané položky:

Gross national saving

- Consumption of fixed capital

= **Net national saving**

+ Education expenditure

- Energy depletion

- Mineral depletion

- Net forest depletion

- Damage from carbon dioxide emissions

- Damage from particulate emissions

= **Adjusted net saving**

Adjusted net savings (ANS) – ČR, 1990-2020

